

Tematska številka: **Program »ZaUpam** - podpora trgovskim podjetjem za dodatno izboljšanje sestave živil in spodbujanje zdravih izbir«

III IZ DELA ZBORNICE

Program »ZaUpam – podpora trgovskim podjetjem za dodatno izboljšanje sestave živil in spodbujanje zdravih izbir«

Trgovinska zbornica Slovenije skupaj s partnerji Nacionalnim inštitutom za javno zdravje (NIJZ), Inštitutom za nutricionistiko (NUTRIS) in Institutom »Jožef Stefan« (IJS) že drugo leto izvaja program »ZaUpam – podpora trgovskim podjetjem za dodatno izboljšanje sestave živil in spodbujanje zdravih izbir«, s

TISKOVINA • Poština plačana pri pošti 1102 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

TRGOVINSKA
ZBORNICA SLOVENIJE
Slovenian Chamber of Commerce

DOBER TEK
Slovenija

katerim naslavljamo zdravo in uravnoteženo prehrano za zdravje prebivalcev Slovenije. Preko izvedenih aktivnosti in rezultatov programa prebivalcem Slovenije po eni strani ponujamo več zdravih živil in spodbujamo zdravo prehranjevanje, po drugi strani pa jih aktivno spodbujamo, da po takšnih živilih tudi posegajo. Pri snovanju našega programa sta nas podprla Zveza potrošnikov Slovenije ter Društvo za varovanje srca in ožilja Slovenije.

Cilj programa je podpirati trgovske družbe za izboljševanje sestave živil (s poudarkom na trgovskih blagovnih znamkah) in spodbujanje zdravih izbir pri potrošnikih, kar skupaj s partnerji dosegamo s ključnimi aktivnostmi, s katerimi vas seznanjamo v nadaljevanju in vas vljudno vabimo k sodelovanju.

1. Digitalno orodje NutriForm

Razvili smo odprto **digitalno orodje NutriForm** (dodaten zavihek znotraj informacijskega sistema NutriBase) **za spodbujanje izboljševanja sestave živil, ki je brezplačno na voljo po predhodni registraciji na spletni povezavi: <https://nutribase.ijs.si/>.**

Vse nosilce živilske dejavnosti, ki proizvajate ali tržite živila na območju Republike Slovenije, vljudno vabimo k uporabi **informacijskega sistema NutriBase**, ki je **namenjen urejanju podatkov o sestavi živil ter omogoča dodajanje novih živil in urejanje podatkov o obstoječih živilih**. Urejeni podatki o sestavi živil se med drugim delijo v mobilno aplikacijo VešKajJeš ter druge platforme (OPKP, Šolski lonec, CLAS idr.), ki so namenjene ozaveščanju potrošnikov kot tudi raziskavam in razvoju, predvidena je tudi povezava podatkov s seznamom živil z nacionalnim znakom »Dobra izbira«, ko bo le-ta vzpostavljen.

V okviru programa »ZaUpam« je bilo **v okviru NutriBase razvito dodatno orodje NutriForm, ki uporabnikom nudi podporo pri izboljševanju sestave živil**. Orodje NutriForm je namenjeno živilskim podjetjem za samoocenjevanje hranilne sestave živil in kot pomoč pri izboljševanju sestave živil in pijač. NutriForm vključuje pet modelov (Nutri-Score, FSANZ, WHO/SI in VešKajJeš; po sprejemu nacionalnega predpisa pa bo aktivirana tudi možnost

profiliranja po kriterijih za uporabo znaka »Dobra izbira«) za profiliranje živil, ki se po svetu uporabljajo za različne namene – od informiranja potrošnikov, omejevanja oglaševanja živil ali za strokovno ocenjevanje hranilne sestave živil. Orodje NutriForm po vnosu vseh zahtevanih vstopnih podatkov poda oceno živila po vseh petih modelih in prikaže, kje na lestvici se le-to nahaja oziroma izpiše kriterije, ki pri posameznem modelu niso bili doseženi.

Navodila za uporabo orodja NutriForm

Začetek uporabe orodja: Orodje NutriForm lahko uporabljajo vsi uporabniki informacijskega sistema NutriBase, ki je brezplačno za vse nosilce živilske dejavnosti. Orodje NutriForm je izključno informativne narave za podjetja in ne omogoča shranjevanja podatkov in rezultatov profiliranja živil.

Vstop v orodje NutriForm je možen na dva načina:

1. Vstop iz zapisa obstoječega živila v informacijskem sistemu NutriBase – s klikom na zavihek »NutriForm«. V tem primeru se iz informacijskega sistema NutriBase v orodje avtomatsko prenesejo vsi obstoječi podatki – dopolniti je potrebno le morebitne manjkajoče podatke in kategorije živil. Opozarjamo, da morebitno naknadno dopolnjevanje in spreminjanje podatkov v orodju NutriForm ne vpliva na podatke, ki so bili predhodno shranjeni v NutriBase.
2. Vstop v prazno orodje NutriForm, v katerem je potrebno na novo vpisati vse vstopne podatke. Vstop je možen s klikom na gumb »NutriForm« v zgornji orodni vrstici v informacijskem sistemu NutriBase.

Izpolnjevanje vstopnih podatkov o živilu: Vsak od uporabljenih modelov živila razvršča v različne skupine, ki so prilagojene posameznemu modelu. Orodje NutriForm avtomatsko predlaga skupine živil za profiliranje za vse modele (v predelu »Profiliranje«). Predlog temelji na podlagi izbrane skupine v predelu »Skupine«. Avtomatizacija izbrane skupine v predelu »Profiliranje« je namenjena poenostavitvi uporabniške izkušnje in je le informativne narave. Skupino profiliranja je nujno potrebno preveriti in po potrebi spremeniti, glede na navodila posameznega modela.

Vsak od petih modelov ima določene obvezne podatke, ki so potrebni za izračun končne ocene. V primeru, da kateri od obveznih podatkov ni vnesen, se ocena modela ne bo preračunala, orodje pa bo javilo, kateri podatek manjka. Poleg obveznega označevanja hranilne vrednosti živila so za določene modele potrebni tudi drugi podatki, kot so vsebnost prehranske vlaknine, % sadja in zelenjave, prisotnost dodanega sladkorja in podobno.

Pojasnila glede modelov za profiliranje živil v orodju NutriForm
Model Nutri-Score: Nutri-Score je sistem označevanja hranilne sestave razvit v Franciji, ki preko barvne lestvice potrošnikom ponostavlja izbor živil z ugodnejšo hranilno sestavo. Označevanje je sestavljeno iz petih črk (A-B-C-D-E), vsake v svoji barvi. Živilo se glede na hranilno sestavo razvrsti v enega izmed razredov, pri čemer A (temno zelena barva) predstavlja živila z najugodnejšo hranilno sestavo, E (temno oranžna barva) pa takšna z najmanj ugodno. Algoritem v ozadju sistema Nutri-Score upošteva energijsko vrednost živila, hranila, katerih vnos želimo zmanjšati (sladkorji, nasičene maščobe in sol) in pozitivne komponente, kot so prehranske vlaknine, beljakovine, zelenjava, sadje idr. Nutri-Score je prostovoljni sistem označevanja, ki se ga poslužujejo številne evropske države, najdemo pa ga tudi na določenih živilih na slovenskem tržišču. V orodje NutriForm je vključen algoritem Nutri-Score iz leta 2023.

Model FSANZ: Food Standards Australia New Zealand Nutrient Profiling Scoring Criterion (FSANZ-NPSC) je sistem profiliranja, ki je zakonodajno vpeljan v Avstraliji in Novi Zelandiji za ocenjevanje hranilne sestave živil. Uporablja se za ugotavljanje, ali je hranilna sestava živila primerna za uporabo zdravstvenih trditev pri označevanju in oglaševanju živil. Algoritem v ozadju sistema FSANZ upošteva energijsko vrednost živila, hranila katerih vnos želimo zmanjšati (sladkorji, nasičene maščobe in sol) in pozitivne komponente, kot so prehranske vlaknine, beljakovine, zelenjava, sadje idr. Rezultat ocenjevanja je število točk, ki določa, ali izdelek ustreza kriterijem za bolj ugodno hranilno sestavo, in ali se lahko oglašuje z zdravstvenimi trditvami na območju Avstralije in Nove Zelandije. Model FSANZ se v Sloveniji uporablja kot vstopni kriterij pri letnih izborih Najbolj inovativnih živil v organizaciji Inštituta za nutricionistiko.

Model WHO/SI: Model WHO/SI temelji na priporočilih regionalnega urada Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) za Evropo, ki so bila prilagojena za Slovenijo in vpeljana v »Prehranske smernice za oblikovanje pravil ravnanja za zaščito otrok pred neprimernimi komercialnimi sporočili«. Namen smernic je zaščititi zdravje otrok in spodbujati razvoj zdravih prehranjevalnih navad. Smernice temeljijo na »Zakonu o avdiovizualnih medijskih storitvah«, ki določa, da morajo ponudniki oblikovati pravila ravnanja glede oglaševanja živil, ki vsebujejo hranila, katerih prekomerno uživanje ni priporočljivo. Model upošteva parametre hranilne sestave, kot so energijska vrednost, skupne maščobe, sladkorji, sol in vsebnost dodanih sladkorjev in sladil. Izbrane kategorije živil imajo določeno maksimalno vsebnost kritičnih hranil; če je katerakoli od teh mej presežena, živilo ni primerno za oglaševanje otrokom.

Model VešKajJeš: VešKajJeš je sistem profiliranja živil, ki temelji na prostovoljnem označevanju hranilne sestave živil v Združenem kraljestvu s t. i. prehranskim semaforjem. V Sloveniji se uporablja v brezplačni mobilni aplikaciji VešKajJeš. Model v treh barvah prikaže podatke o vsebnosti t. i. kritičnih hranil, za katera se priporoča vnos v omejenih količinah (skupne maščobe, nasičene maščobe, sladkor in sol). V rdeči barvi so prikazana hranila z višjo vsebnostjo, v zeleni pa hranila z nižjo vsebnostjo.

Portal »Veš, kaj ješ?« upravlja Zveza potrošnikov Slovenije in

vsebuje koristne in zanimive vsebine, ki odgovorijo na številna vprašanja, povezana z zdravo prehrano. Med drugim **vsebuje tudi bazo živil in pijač, v kateri lahko na podlagi črtno kode na izdelku pridobite koristne informacije o njegovi sestavi.** Na podlagi navedene baze deluje aplikacija »VešKajJeš«, ki vsebuje informacijo o sestavi že več kot 45.000 živil in pijač. V zadnjem obdobju je aplikacija doživela več posodobitev, ki potrošniku omogočajo še bolj ozaveščeno izbiro pri nakupu. Uporaba je preprosta - s kamero pametnega telefona le poskenirate črtno kodo izdelka in na zaslonu se vam prikažejo koristne informacije o hranilni sestavi izdelka. Mobilno aplikacijo si lahko preko Google Play ali App Store prenesete na svoj mobilni telefon.

TRGOVINKO

VABI: Vabimo vas, da preko informacijskega sistema NutriBase in digitalnega orodja NutriForm tudi vi delite informacije o hranilni sestavi vaših živilskih izdelkov na portal in aplikacijo »VešKajJeš?«. Orodje NutriForm vam omogoča izdelavo QR kode z neposredno povezavo do vaše javne objave, ki jo lahko uporabite v vaših promocijskih gradivih (npr. trgovskih katalogih, na spletni strani ipd.).

Znak "Dobra izbira": "Dobra izbira" je predlog nacionalnega simbola za označevanje živil, ki je bil razvit, da bi potrošnikom poenostavil izbor živil z ugodnejšo hranilno sestavo. Znak se bo lahko uporabljal za predpakirano in nepredpakirano živilo ter živilo, pakirano za neposredno prodajo, v skladu s pogoji uporabe znaka v skupinah živil in mejnimi vrednostmi hranil v živilu iz Priloge 1, ki je sestavni del Uredbe o uporabi znaka »Dobra izbira« za lažje prepoznavanje živila z ugodno hranilno sestavo. Predlog navedene uredbe je trenutno v postopku notifikacije pri Evropski komisiji, obdobje mirovanja bo zaključeno sredi januarja 2025. Ta model bo v orodju NutriForm aktiviran naknadno, ko bo navedena uredba sprejeta in objavljena v Uradnem listu RS ter bo dovoljevala uporabo znaka.

Dodatne informacije o posameznem modelu so vam na voljo preko povezav na spletni podstrani programa: www.tzslo.si – zavihek »Projekti«.

2. Brezplačne delavnice za uporabo orodja NutriForm

V okviru programa izvajamo brezplačne praktične delavnice za uporabo orodja NutriForm. Trenutno so na voljo individualna usposabljanja, na katerih posameznemu podjetju prikažemo orodje NutriForm ter zaposlene v podjetju usposobimo za njegovo uporabo.

TRGOVINKO

VABI: V kolikor ste tudi v vašem podjetju zainteresirani za izvedbo individualnega usposabljanja, vas vljudno prosimo, da nam vaš interes sporočite na e-naslov: karmen.fortuna@tzslo.si ali info@tzslo.si. Po prejemu vašega interesa bomo z vami uskladili termin usposabljanja.

Ob tej priložnosti **napovedujemo tudi splošno usposabljanje**, ki bo namenjeno vsej zainteresirani javnosti in nosilcem živilske dejavnosti - uporabnikom orodja NutriForm. Na splošnem usposabljanju bomo poleg uporabe digitalnega orodja NutriForm predstavili tudi Uredbo o uporabi znaka »Dobra izbira« za lažje prepoznavanje živila z ugodno hranilno sestavo, zato bo to usposabljanje izvedeno po sprejemu uredbe, predvidoma v začetku leta 2025.

3. Prostovoljne smernice za trgovska podjetja

Prostovoljne smernice za trgovska podjetja bodo vsebovala podrobnejša navodila za uporabo digitalnega orodja NutriForm ter priporočila za promocijo znaka »Dobra izbira« (po sprejemu nacionalnega predpisa).

4. Odbor deležnikov

V okviru programa že od začetka njegovega izvajanja deluje Odbor deležnikov, ki ga sestavljajo predstavniki projektnih partnerjev ter člani TZS z živilskega področja, ki se želijo aktivneje vključevati v projektne aktivnosti, ali želijo biti le ažurno seznanjeni z aktivnostmi programa.

TRGOVINKO

VABI: Glede na navedeno **vas vljudno vabimo, da se pridružite Odboru deležnikov** in ste na ta način še aktivneje vključeni v projektne aktivnosti in seznanjeni z dogajanjem na tem področju. Kontaktne podatke vašega predstavnika nam prosimo sporočite na e-naslov: karmen.fortuna@tzslo.si.

Podrobneje lahko vsebine programa »ZaUpam« spremljate preko spletne povezave: <https://www.tzslo.si/sl/projekti/projekti-v-teku/ZaUpam>.

Za vse dodatne informacije smo vam na razpolago: Mija Lapornik, vodja programa in Karmen Fortuna, sodelavka na programu – 01 58 98 218 in karmen.fortuna@tzslo.si.

M.L. K.F.

Program sofinancira Ministrstvo za zdravje RS.

III SPLOŠNA ZAKONODAJA

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1M)

V Uradnem listu RS, št. 102/24, je objavljen **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1M**, v nadaljevanju: novela M), ki bo pričel **veljati 18. 12. 2024**.

Z novelo M se v slovenski pravni red med drugim prenašajo štiri evropske direktive:

- Direktiva (EU) 2021/2101 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2021 o spremembi Direktive 2013/34/EU **glede razkritja davčnih informacij v zvezi z dohodki s strani nekaterih podjetij in podružnic**

Novela M ureja pravno podlago za javno poročanje o davčnih informacijah v zvezi z dohodki po državah, v skladu s katerim bodo nekatere največje družbe, njihove odvisne družbe in podružnice zavezane razkriti nekatere davčne podatke (podatke, ki so bili na razpolago davčnim organom) javnosti v poročilu o davčnih informacijah v zvezi z dohodki, to poročilo bo ločeno od letnega poročila in bo v enotni elektronski obliki praviloma objavljeno v okviru Ajpesa. Z novelo M se določa krog zavezancev za pripravo in objavo poročila o davčnih informacijah v zvezi z dohodki, vsebina tega poročila, izjeme v zvezi s poročanjem, kdaj obveznost poročanja preneha ter sankcije.

- Direktiva (EU) 2022/2464 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU) št. 537/2014, Direktive 2004/109/ES, Direktive 2006/43/ES in Direktive 2013/34/EU **glede poročanja podjetij o trajnostnosti**

Novela M spreminja doslej veljavno ureditev glede nefinančnega poročanja (70. c člen ZGD-1). Z zakonom se namreč nadomešča izjava o nefinančnem poslovanju s poročilom o trajnostnosti; širi obseg zavezancev za poročanje (vse velike družbe ter vse srednje in majhne družbe, ki kotirajo na borzi, razen mikro družb), ter obseg in vsebina trajnostnih informacij, o katerih je treba poročati ter določa objavo v enotni elektronski obliki v poslovnem poročilu; pomembnejša vloga zakonitih revizorjev pri dajanju zagotovil v zvezi s poročanjem o trajnostnosti; obveznost predložitve posebnega poročila o trajnostnosti za odvisne družbe, ki jih obvladuje družba iz tretje države in sankcije.

- Direktiva (EU) 2022/2381 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. novembra 2022 o **zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na**

borzi, in s tem povezanih ukrepih

Z novelo M se ureja tudi pravno podlago za izvajanje ukrepov določenih gospodarskih družb, na podlagi katerih bodo te morale doseči bolj uravnoteženo zastopanost žensk in moških med osebami, odgovornimi za nadzor in vodenje poslov družbe. Z zakonom se določa obseg kroga zavezanih družb, ki morajo zagotoviti določen delež zastopanosti manj zastopanega spola med osebami na najvišjih položajih odločanja v gospodarskih družbah. Gre za velike družbe, s katere vrednostnimi papirji se trguje na borzi ter velike gospodarske družbe, v katerih ima večinski delež država ali lokalna skupnost. Prav tako se urejajo izbirni postopki kandidatov za imenovanje članov organov vodenja in nadzora ter izvršne direktorje, kadar se določena deleža glede uravnotežene zastopanosti spolov ne dosežeta; zagotavlja pravica do podatkov in pravnega varstva neizbranim kandidatom manj zastopanega spola; ureja obveznost poročanja o uravnoteženi zastopanosti spolov med člani organov vodenja in nadzora ter izvršnimi direktorji. Organ za spodbujanje, analiziranje, spremljanje in podpiranje uravnotežene zastopanosti spolov med člani organov vodenja in nadzora ter izvršnimi direktorji je Zagovornik načela enakosti.

- Delegirana direktiva Komisije (EU) 2023/2775 z dne 17. oktobra 2023 o spremembi Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s **prilagoditvijo meril velikosti mikro, malih, srednjih in velikih podjetij ali skupin**

S to direktivo se prilagajajo merila za določanje velikosti podjetij zaradi inflacije v zadnjih letih, kar bo vplivalo na razvrščanje družb med mikro, majhne, srednje in velike družbe, kar je urejeno v 55. členu ZGD-1. Razvrstitev družb ali skupin med mikro, majhne, srednje ali velike družbe ali skupine temelji na izpolnjevanju dveh od treh meril velikosti: vrednosti aktive in čistega prihodka od prodaje ter povprečnega števila zaposlenih v posameznem poslovnem letu. S povečanjem meril za določitev velikosti družb za približno 25 % se zmanjša področje uporabe glede priprave, revizije in objave računovodskih in trajnostnih poročil ter poročil o davčnih informacijah v zvezi z dohodki, prav tako se zmanjša število družb, ki bodo morale poročati.

Predlog zakona vsebuje tudi določila glede **obveznosti označevanja gospodarskih družb in samostojnih podjetnikov posameznikov** na vidnem mestu na poslovnih naslovih in na novo oblikuje **opredelitev subjekta javnega interesa**, ki je bila pred-

hodno urejena v ZRev-2, tako da se iz nabora izvzamejo srednje velike družbe, v katerih imajo država ali samoupravna lokalna skupnost večinski delež.

Glede na navedeno gre torej za obsežnejše spremembe Zakona o

Zakon o kritični infrastrukturi (ZKI-1)

V Uradnem listu RS, št. 102/24, je objavljen **Zakon o kritični infrastrukturi (ZKI-1)**, ki bo pričel veljati **18. 12. 2024**.

Zakon ureja področje kritične infrastrukture, ki obsega postopek ugotavljanja in določanja kritičnih subjektov in kritične infrastrukture Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: kritična infrastruktura), določa način ugotavljanja kritičnih subjektov posebnega evropskega pomena, opredeljuje nacionalni okvir za odpornost kritičnih subjektov in kritične infrastrukture ter določa ukrepe za zagotavljanje odpornosti kritičnih subjektov pri opravljanju bistvenih storitev (v nadaljnjem besedilu: ukrepi za odpornost). Ob tem zakon določa pristojnosti in naloge pristojnih organov in organizacij, pristojnega nacionalnega organa in enotne kontaktne točke na področju kritične infrastrukture ter okvir za zagotavljanje podpore odločanju, zgodnje opozarjanje, poročanje, varovanje podatkov in nadzor na področju kritične infrastrukture.

S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva (EU) 2022/2557 Evropskega parlamenta in Sveta z dne

gospodarskih družbah, ki se nanašajo na različna področja delovanja podjetij. Besedilo zakona je dostopno tudi preko povezave na spletni strani TZS.

N.P.

14. decembra 2022 o odpornosti kritičnih subjektov in razveljavitvi Direktive Sveta 2008/114/ES (UL L št. 333 z dne 27. 12. 2022, str. 164).

Sektorji kritične infrastrukture so sektorji **energetike**, prometa, bančništva, infrastrukture finančnega trga, zdravja, pitne vode, odpadne vode, digitalne infrastrukture, javne uprave, vesolja ter pridelave, predelave in **distribucije živil**.

Vlada v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona določi bistvene storitve iz 6. člena tega zakona, podsektorje sektorjev kritične infrastrukture, nosilce sektorjev in sodelujoče organe iz 7. člena tega zakona, kategorije subjektov ter mejne vrednosti kriterijev za ugotavljanja kritičnih subjektov iz 8. člena tega zakona.

Vlada do 17. julija 2026 določi kritične subjekte in njihove kritične infrastrukture iz 9. člena tega zakona.

Kritični subjekti pripravijo načrt za odpornost iz 13. člena tega zakona v devetih mesecih po prejemu obvestila o njihovi določitvi.

K.F.

V zakonodajni postopek je vložen Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Vlada Republike Slovenije je dne 29. 11. 2024 v zakonodajni postopek vložila Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja – EPA 1825-IX (v nadaljevanju: predlog zakona), ki naj bi ga Državni zbor RS obravnaval po nujnem postopku.

Kot izhaja iz vladnega gradiva – EVA: 2024-2611-0039, številka dokumenta 00704-350/2024/5, z dne 28. 11. 2024, predlog zakona v določbah od 11. do 19. člena uvaja zakonsko podlago, ki izplačevalcem nadomesti plač in drugih nadomestil iz naslova obveznih socialnih zavarovanj in socialnega varstva omogoča, da od 1. januarja 2025 namesto na dosedanjem obrazcu M-4 podatke za oblikovanje pokojninske osnove poročajo prek obrazca REK-O. Ta sprememba je usklajena z ukinitvijo obrazca REK-1b in prenosom poročanja podatkov na obrazec REK-O. Iz podatkov na REK-O obrazcu se na obrazcu M-4 oblikujejo podatki o pokojninski osnovi za celotno koledarsko leto, od prvega do zadnjega izplačila za leto, zato bi se brez navedenih sprememb zakonodaje, možnost

poročanja podatkov na REK-O obrazcu morala zamakniti za celotno koledarsko leto, kar pa bi povzročilo težko popravljive posledice za delovanje države. Dodatno se z 41. členom predloga zakona podaljšuje rok za vložitev zahteve za uveljavitev pravice do zagotovljene vdovske pokojnine, kot to ureja Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 133/23; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2N). Namen tega podaljšanja je omogočiti čim širšemu krogu morebitnih upravičencev, ki že prejemajo vdovsko pokojnino ali druge pokojnine (predčasno, starostno ali invalidsko), dodatno časovno obdobje za vložitev zahteve. Rok po ZPIZ-2N namreč poteče 31. decembra 2024. Uživalci nižjih pokojnin predstavljajo eno najbolj ranljivih družbenih skupin, saj se soočajo z ekonomskimi, zdravstvenimi in družbenimi izzivi, ki ogrožajo njihovo socialno varnost. Zato je nujno, da se s podaljšanjem roka za vložitev zahtev zagotovi možnost uveljavitve te pravice čim večjemu številu upravičencev, kar bo prispevalo k večji socialni varnosti te ranljive skupine.

B.K.

Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen – izteka se obdobje preverjanja stanja na terenu

S 1. avgustom 2024 se je začel uporabljati Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen (Uradni list RS, št. 84/23, 98/23 in 47/24), ki določa ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri ročnem premeščanju bremen, pri katerem so delavci izpostavljeni nevarnosti kostno-mišičnih obolenj in poškodb.

Na seji Ekonomsko-socialnega sveta v mesecu juniju 2024 je bil tik pred začetkom uporabe pravilnika sprejet sklep, na podlagi katerega je **minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Inšpektoratu Republike Slovenije za delo podal navodilo, da do 31. 12. 2024 ne izdaja glob, temveč preverja stanje na terenu** in do 31. 12. 2024 izda poročilo, na podlagi ka-

terega se bo nadaljevalo razpravo na ESS.

TRGOVINKO

OPOZARJA: Člane opozarjamo, da se z **31. 12. 2024 izteka obdobje, v katerem Inšpektorat RS za delo preverja stanje na terenu in delodajalce le opozarja na izpolnjevanje obveznosti, ki jih določa nov Pravilnik o zagotavljanju varnosti in zdravja delavcev pri ročnem premeščanju bremen. Po 1. 1. 2025 bo inšpektorat nadaljeval z izvajanjem nadzora na tem področju ter skladno z zakonodajo tudi izdajal globe za kršitve**

ve, zato vas pozivamo, da v najkrajšem možnem času izpolnite obveznosti, ki jih določa pravilnik, v kolikor tega še niste uspeli storiti.

Podrobnejše informacije o novem pravilniku, vključno z vsemi obrazci ter praktičnimi smernicami za njihovo uporabo, so vam

na razpolago na spletni strani TZS: www.tzslo.si – zavihek »Varnost in zdravje pri delu«. Za podrobnejša pojasnila vam je na voljo tudi pravna svetovalka TZS Karmen Fortuna – 01 58 98 218 in karmen.fortuna@tzslo.si.

K.F.

III ŽIVILA

Uporaba izraza »ekstra deviško« v povezavi s kokosovim oljem

V nadaljevanju vas seznanjamo s prejetim obvestilom Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin z dne 2. 12. 2024, ki se nanaša na uporabo izraza »ekstra deviško« v povezavi s kokosovim oljem, kot sledi:

»Uporaba izraza »ekstra deviško« v povezavi s kokosovim oljem upošteva Priloge k Pravilniku o kakovosti rastlinskega olja, rastlinske masti in majoneze (Uradni list RS, št. 99/2022) in Uredbo 1169/2011/EU

V zvezi z uporabo izraza »ekstra deviško« v povezavi s kokosovim oljem vam posredujemo naslednje sporočilo:

V okviru uradnega nadzora smo ugotovili, da so na trgu prisotna kokosova olja, ki so označena in/ali predstavljena kot »ekstra deviška«.

Minimalne pogoje kakovosti in načine označevanja rastlinskih olj v Sloveniji določa nacionalni Pravilnik o kakovosti rastlinskega

olja, rastlinske masti in majoneze (Uradni list RS, št. 99/2022). Pravilnik med drugim ureja tudi označevanje kokosovega olja (olje, pridobljeno iz plodu kokosa (*Cocos nucifera* L.)) vendar ne opredeljuje izraza »ekstra deviško«.

Označevanje in/ali oglaševanje in/ali predstavljanje kokosovega olja z navedbo »ekstra deviško« je zavajajoče in neskladno s členom 36(2) Uredbe 1169/2011/EU. Pozivamo vas, da v kolikor uporabljate izraz »ekstra deviško« na oznaki kokosovega olja navedbe na oznakah in/ali predstavitev odstranite.

Nepravilno označene in zavajajoče primere obravnavamo v okviru uradnega nadzora kot kršitve zakonodaje in kot goljufive prakse.«

Vir: Povzeto po obvestilu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – Uprave RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin z dne 2. 12. 2024.

K.F.

Iz Uradnega lista EU

Živila in krma

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2921 z dne 19. novembra 2024 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vpisom geografske označbe v register Unije za geografske označbe (Nougat de Montélimar (ZGO)) - UL EU, št. L 2024/2921 z dne 26. 11. 2024;
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/2975 z dne 25. septembra 2024 o spremembi delegiranih uredb (EU) 2021/1698 in (EU) 2021/2306 glede uvoza ekoloških proizvodov in proizvodov iz preusmeritve z visokim tveganjem v Unijo - UL EU, št. L 2024/2975 z dne 29. 11. 2024;
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2972 z dne 25. novembra 2024 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z vpisom geografske označbe v register Unije za geografske označbe (ΤΣΑΛΑΦΟΥΤΙ/TSALAFOUTI (ZOP)) - UL EU, št. L 2024/2972 z dne 2. 12. 2024;
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2973 z dne 25. novembra 2024 o določitvi pravil za uporabo Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z odobritvijo spremembe specifikacije proizvoda na ravni Unije za geografsko označbo Hierbas Ibicencas - UL EU, št. L 2024/2973 z dne 2. 12. 2024;

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2978 z dne 25. novembra 2024 o registraciji geografske označbe Gaziantep Menengiç Kahvesi/Gaziantep Melengiç Kahvesi (ZOP) v registru Unije za geografske označbe v skladu z Uredbo (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta - UL EU, št. L 2024/2978 z dne 2. 12. 2024;
- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/3001 z dne 28. novembra 2024 o odobritvi neomejenega in dajatev prostega dostopa do Unije za leto 2025 za nekatero blago s poreklom iz Norveške, pridobljeno s predelavo kmetijskih proizvodov, ki jih zajema Uredba (EU) št. 510/2014 Evropskega parlamenta in Sveta - UL EU, št. L 2024/3001 z dne 3. 12. 2024.

Rastline

- Izvedbena uredba Komisije (EU) 2024/2931 z dne 27. novembra 2024 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/2019 glede nekaterih rastlin za saditev *Prunus avium*, *Prunus canescens*, *Prunus cerasus*, *Prunus pseudocerasus* in *Prunus spinosa* s poreklom iz Združenega kraljestva ter Izvedbene uredbe (EU) 2020/1213 glede fitosanitarnih ukrepov za vnos navedenih rastlin za saditev v Unijo - UL EU, št. L 2024/2931 z dne 28. 11. 2024.

K.F.

III JAVNI RAZPIS

Javni razpis za sofinanciranje preventivnih projektnih programov ohranjanja poklicnega zdravja in promocije zdravja na delovnem mestu za obdobje od leta 2025 do leta 2027

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je dne 29. 11. 2024 objavil **Javni razpis za sofinanciranje preventivnih projektnih programov ohranjanja poklicnega zdravja in promocije zdravja na delovnem mestu za obdobje od leta 2025 do leta 2027.**

Vlogo za sofinanciranje projekta lahko vloži kot prijavitelj tudi posamezen delodajalec s projektom na ravni delodajalca. Delodajalec je delodajalec, kakor je opredeljen v zakonu, ki ureja varnost in zdravje pri delu, pod pogojem, da pri njem opravlja delo en ali več delavcev in ima sedež ali prebivališče v Republiki Sloveniji.

Delodajalec lahko prijavi samo en projekt za svoje delavce. **Rok za vložitev vloge pri ZZZS je 17. 2. 2025.**

Do besedila javnega razpisa in prijavnih obrazcev lahko do-

stopate preko spletne strani ZZZS: <https://www.zzzs.si/novica/javni-razpis-za-sofinanciranje-preventivnih-projektov-programov-ohranjanja-poklicnega-zdravja-in-promocije-zdravja-na-delovnem-mestu-za-obdobje-od-leta-2025-do-leta-2027/>. **K.F.**

III IZOBRAŽEVANJE

Razpis za opravljanje poslovodskega izpita za pridobitev naziva »Trgovski poslovodja / Trgovska poslovodkinja« za leto 2025

Trgovinska zbornica Slovenije v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju (UL RS, št. 79/06, 68/17, 46/19 in 53/24), Pravilnikom o delovodskih in poslovodskih izpitih (UL RS, št. 68/09), odločbo Ministrstva za šolstvo in šport o podelitvi javnega pooblastila za izvajanje nalog socialnih partnerjev na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja na področju trgovinske dejavnosti z dne 24. 4. 2007 in izpitnim katalogom za poslovodski izpit za pridobitev naziva trgovski poslovodja/poslovodkinja, objavlja razpis za opravljanje poslovodskega izpita za pridobitev naziva »Trgovski poslovodja/Trgovska poslovodkinja«.

Prva prijava na poslovodski izpit:

Kandidat, ki se želi prvič prijaviti k opravljanju kateregakoli dela poslovodskega izpita, mora osebno izpolniti prvo prijavo k opravljanju izpita na Trgovinski zbornici Slovenije, Dunajska cesta 167, 1000 Ljubljana oziroma lahko s soglasjem kandidata prijavo opravi tudi predstavnik podjetja, kjer je kandidat zaposlen. Prva prijava je možna skozi celotno leto in je brezplačna.

Pogoji za vpis:

K opravljanju poslovodskega izpita se lahko prijavi oseba, ki izpolnjuje sledeča pogoja:

- ima IV. raven izobrazbe,
- ima vsaj 3 leta delovnih izkušenj v trgovinski dejavnosti.

K prvi prijavi je kandidat dolžan **priložiti zahtevana dokazila**, s katerimi dokazuje, da izpolnjuje pogoje za pristop k poslovodskemu izpitu:

- overjeno kopijo spričevala zadnjega letnika,
- overjeno kopijo diplome ali zaključnega spričevala,
- overjeno kopijo delovne knjižice oziroma izpis iz ZPIZ o obdobjih zavarovanja v RS po 1. 1. 2009: <http://www.zpiz.si/>,
- overjeno kopijo pogodbe o zaposlitvi, iz katere je razvidno, da ima vsaj tri leta delovnih izkušenj na področju trgovinske dejavnosti ali v primeru delovnih izkušenj, pridobljenih v okviru dela na podlagi študentske napotnice, verodostojne listine, iz katerih sta razvidna čas opravljanja dela in zahtevnost dela. Pri izkazovanju delovnih izkušenj na področju trgovinske dejavnosti morajo kandidati za pristop k poslovodskemu izpitu z ustreznimi dokumenti (npr. delovna knjižica, pogodba o zaposlitvi, potrdilo delodajalca, potrdilo delodajalca o obsegu in zahtevnosti opravljenega dela na podlagi študentske napotnice ter o času, v katerem je konkretna oseba navedeno delo opravljala, študentska napotnica, izpis opravljenega študentskega dela s strani študentskega servisa) izkazati, da so pridobili strokovne izkušnje na delovnih področjih trgovinske dejavnosti (na primer delo kandidata na področju prodaje, nabave, delo s strankami, itd.).

Po opravljeni prvi prijavi se mora kandidat pisno prijaviti za opravljanje nadaljnjih izpitov. Prijavnico, ki jo dobi na Trgovinski zbornici Slovenije ali na spletni strani <https://www.tzslo.si/izobrazevanje-javno-pooblastilo/poslovodski-izpit> mora poslati z vsemi podatki, ki so na njej zahtevani, na naslov: Trgovinska zbornica Slovenije, Dunajska cesta 167, 1000 Ljubljana ali po e-pošti: info@tzslo.si.

IZPITNI ROKI ZA LETO 2025

PRAKTIČNI DEL	IZPITNI ROKI	PRIJAVNI ROKI	CENA/EUR
Seminarska naloga z zagovorom	7. 1. 2025 1. 4. 2025 9. 9. 2025	8. 12. 2024 do 23. 12. 2024 2. 3. 2025 do 17. 3. 2025 10. 8. 2025 do 25. 8. 2025	40,20 €
Uporaba elektronskega poslovanja	14. 1. 2025 15. 4. 2025 23. 9. 2025	15. 12. 2024 do 30. 12. 2024 16. 3. 2025 do 31. 3. 2025 24. 8. 2025 do 8. 9. 2025	40,20 €
Poslovno komuniciranje v tujem jeziku	28. 1. 2025 6. 5. 2025 7. 10. 2025	29. 12. 2024 do 13. 1. 2025 6. 4. 2025 do 21. 4. 2025 7. 9. 2025 do 22. 9. 2025	40,20 €
Osnove statistike	11. 2. 2025 13. 5. 2025 21. 10. 2025	12. 1. 2025 do 27. 1. 2025 13. 4. 2025 do 28. 4. 2025 21. 9. 2025 do 6. 10. 2025	40,20 €
Poslovna matematika	25. 2. 2025 27. 5. 2025 4. 11. 2025	26. 1. 2025 do 10. 2. 2025 27. 4. 2025 do 12. 5. 2025 5. 10. 2025 do 20. 10. 2025	40,20 €
STROKOVNO – TEORETIČNI DEL	IZPITNI ROKI	PRIJAVNI ROKI	CENA/EUR
Poznavanje blaga	7. 1. 2025 1. 4. 2025 9. 9. 2025	8. 12. 2024 do 23. 12. 2024 2. 3. 2025 do 17. 3. 2025 10. 8. 2025 do 25. 8. 2025	40,20 €
Gospodarsko poslovanje s trženjem	14. 1. 2025 15. 4. 2025 23. 9. 2025	15. 12. 2024 do 30. 12. 2024 16. 3. 2025 do 31. 3. 2025 24. 8. 2025 do 8. 9. 2025	40,20 €
Računovodstvo z osnovami poslovnih financ	28. 1. 2025 6. 5. 2025 7. 10. 2025	29. 12. 2024 do 13. 1. 2025 6. 4. 2025 do 21. 4. 2025 7. 9. 2025 do 22. 9. 2025	40,20 €
Psihologija prodaje	11. 2. 2025 13. 5. 2025 21. 10. 2025	12. 1. 2025 do 27. 1. 2025 13. 4. 2025 do 28. 4. 2025 21. 9. 2025 do 6. 10. 2025	40,20 €
Trgovinska zakonodaja	25. 2. 2025 27. 5. 2025 4. 11. 2025	26. 1. 2025 do 10. 2. 2025 27. 4. 2025 do 12. 5. 2025 5. 10. 2025 do 20. 10. 2025	40,20 €

PEDAGOŠKO – ANDRAGOŠKI DEL	IZPITNI ROKI	PRIJAVNI ROKI	CENA/EUR
Pedagoško – andragoški del	11. 3. 2025 10. 6. 2025 18. 11. 2025	9. 2. 2025 do 24. 2. 2025 11. 5. 2025 do 26. 5. 2025 19. 10. 2025 do 3. 11. 2025	201,00 €
POSLOVODNO – EKONOMSKI DEL	IZPITNI ROKI	PRIJAVNI ROKI	CENA/EUR
Poslovodno – ekonomski del	18. 3. 2025 17. 6. 2025 25. 11. 2025	16. 2. 2025 do 3. 3. 2025 18. 5. 2025 do 2. 6. 2025 26. 10. 2025 do 10. 11. 2025	201,00 €; za dva izpita: 80,38 €

T.R.

III TRGOVINA V ŠTEVILKAH

Indeksi nominalnega in realnega prihodka v trgovini na drobno in v trgovini z motornimi vozili ter od popravil le-teh

Podatki Statističnega urada RS (SURS) kažejo, da so realni prihodki v trgovini na drobno (G 47) v oktobru 2024 glede na oktober 2023 nižji za 0,9 %. V trgovini z motornimi vozili so prihodki v enakem obdobju upadli za 10,5 %. V kolikor bi upoštevali prihodke v trgovini na drobno brez prodaje motornih goriv, bi bili ti prihodki višji za 1,0 %. V trgovini na drobno z neživili brez motornih goriv so prihodki v oktobru 2024 na enaki ravni kot oktobra lani, prihodki v trgovini na drobno z živili pa so se zvišali za 2,5 %. V trgovini z motornimi vozili in popravili motornih vozil je prisotna 9,2 % letna rast glede na lanske prihodke. Iz primerjave prihodkov na mesečni ravni, torej v oktobru 2024 glede na september 2024, lahko vidimo, da je v trgovini na drobno (G 47) prisotna rast prihodkov za 0,8 %. V trgovini z živili je prisotna 1,8 % rast, v trgovini z neživili pa padec prihodkov za 0,6 %.

Iz kumulativnih podatkov za leto 2024 glede na leto 2023 izhaja, da so v obdobju januar - oktober 2024 glede na enako obdobje leta 2023 realni prihodki v trgovini na drobno (G 47) nižji za 0,5 %, predvsem zaradi 6,7 % padca v trgovini z motornimi gorivi (G 47.3). V trgovini z živili so se prihodki dvignili za 1,8 %, v trgovini z neživili pa za 0,7 %. Prihodki v trgovini z motornimi vozili (G 45) so višji za 7,6 %. Realni prihodki v trgovini na drobno so za leto 2024 zaenkrat na primerljivih ravneh z letom 2023. Iz kumulativnih podatkov za obdobje od januarja do septembra leta 2024 še lahko opazimo, da je bil največji padec prihodkov v trgovini z motornimi gorivi in trgovini s farmacevtskimi, medicinskimi in kozmetičnimi izdelki, najvišja rast prihodkov pa v trgovini z motornimi vozili in trgovini z gospodinjskimi napravami, avdio in video zapisi. Opazno je tudi, da so prihodki v letu 2023 in 2024 v trgovini na drobno precej pod tistimi iz leta 2022.

Indeksi nominalnega in realnega prihodka v trgovini za september 2024

	Nominalni indeksi		Realni indeksi			
	sep 24 / avg 24	sep 24 / sep 23	sep 24 / avg 24 ¹⁾	sep 24 / sep 23 ¹⁾	sep 24 / avg 24 ¹⁾²⁾	sep 24 / sep 23 ¹⁾²⁾
G Trgovina	106,1	99,6	106,9	101,7	99,1	102,9
45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	116,1	102,7	116,3	105,2	99,1	105,1
45.1+45.3+45.4 Motorna vozila, motorna kolesa, rezervni deli, oprema	115,7	102,8	116,1	105,6	98,8	105,6
45.2 Vzdrževanje in popravila motornih vozil	118,7	101,1	118,2	99,9	101,6	100,2
46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	108,6	100,0	109,8	102,7	98,4	103,9
47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	97,8	97,2	97,3	97,7	98,6	98,7
47 brez 47.3 Trgovina na drobno, brez motornih goriv	99,5	101,4	98,5	100,7	99,5	102,3
47.3 Motorna goriva v specializiranih prodajalnah	90,0	79,8	91,0	83,7	92,5	83,1
47.11+47.2 Trgovina z živili, pijačami in tobačnimi izdelki	92,3	98,0	92,2	96,7	97,8	98,7
47.11 Nespecializirane prodajalne, pretežno z živili	92,3	98,2	92,1	96,7	97,5	98,7
47.2 Živila, pijače, tobačni izdelki v specializiranih prodajalnah	94,6	94,4	94,4	91,9	97,5	95,1
47.19+47.4+47.5+47.6+47.7+47.8+47.9 Trgovina z neživili, brez motornih goriv	105,7	104,1	103,2	103,6	100,5	104,6
47.19 Nespecializirane prodajalne, pretežno z neživili	102,5	99,5	100,8	98,8	100,6	100,3
47.73+47.74+47.75 Farmacevtski, medicinski, kozmetični in toaletni izdelki v specializiranih prodajalnah	102,7	99,0	102,3	94,9	98,1	96,6
47.51+47.71+47.72 Tekstil, oblačila, obutev in usnjeni izdelki v specializiranih prodajalnah	117,3	114,4	103,2	115,2	102,1	115,2
47.43+47.52+47.54+47.59+47.63 Pohištvo, gospodinjske naprave, gradbeni material, avdio in video zapisi v specializiranih prodajalnah	110,6	100,0	111,1	101,2	101,0	102,8
47.41+47.42+47.53+47.61+47.62+47.64+47.65+47.76+47.77+47.78 Računalniške, telekomunikacijske naprave, knjige, športna oprema, igrače ipd. v specializiranih prodajalnah	99,9	118,2	98,6	117,1	101,9	117,1
47.91 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu	102,0	96,6	99,8	97,0	100,1	97,7
47.52+47.59 Trgovina s pohištvom, gradbenim materialom v specializiranih prodajalnah	108,1	95,1	108,0	94,6	97,3	94,7
47.43+47.54+47.63 Trgovina z gospodinjskimi napravami, avdio in video zapisi v specializiranih prodajalnah	118,7	119,0	118,9	120,4	109,9	123,9
47+45 Skupaj trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in popravila le-teh	103,5	99,1	104,0	100,6	99,2	101,3

1) V podatkih je izločen vpliv spremembe cen.

2) V podatkih je izločen vpliv koledarja.

3) V podatkih je izločen vpliv sezone in koledarja.

Vir: Statistični urad RS, preračun TZS, december 2024.

P.G.

Indeksi nominalnega in realnega prihodka v trgovini na drobno in v trgovini z motornimi vozili ter od popravil le-teh za oktober 2024

	Nominalni indeksi		Realni indeksi			
	okt 24 / sep 24	okt 24 / okt 23	okt 24 / sep 24 ¹⁾	okt 24 / okt 23 ¹⁾	okt 24 / sep 24 ¹⁾³⁾	okt 24 / okt 23 ¹⁾²⁾
45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	111,7	110,9	111,8	113,4	102,1	109,2
47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	105,5	100,4	105,1	100,9	100,8	99,1
47 brez 47.3 Trgovina na drobno, brez motornih goriv	106,5	104,0	105,6	102,9	100,4	101,0
47.3 Motorna goriva v specializiranih prodajalnah	99,6	83,7	102,1	91,0	99,8	89,5
47.11+47.2 Trgovina z živili, pijačami in tobaknimi izdelki	107,0	105,0	106,6	103,7	101,8	102,5
47.19+47.4+47.5+47.6+47.7+47.8+47.9 Trgovina z neživili, brez motornih goriv	106,2	103,3	105,0	102,3	99,4	100,0

1) V podatkih je izločen vpliv spremembe cen.

2) V podatkih je izločen vpliv koledarja.

3) V podatkih je izločen vpliv sezone in koledarja.

Vir: Statistični urad RS, preračun TZS, december 2024.

P.G.

Kumulativni indeksi prihodka

	Nominalni		Realni	
	jan-sep 24 / jan-sep 23	jan-okt 24 / jan-okt 23	jan-sep 24 / jan-sep 23	jan-okt 24 / jan-okt 23
G Trgovina	102,1	n. p.	102,5	n. p.
45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil	104,6	104,8	107,4	107,6
45.1+45.3+45.4 Motorna vozila, motorna kolesa, rezervni deli, oprema	104,1	n. p.	107,3	n. p.
45.2 Vzdrževanje in popravila motornih vozil	109,1	n. p.	107,7	n. p.
46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili	101,7	n. p.	102,1	n. p.
47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili	101,4	101,1	99,6	99,5
47 brez 47.3 Trgovina na drobno, brez motornih goriv	103,2	103,1	101,3	101,3
47.3 Motorna goriva v specializiranih prodajalnah	94,5	93,1	93,7	93,3
47.11+47.2 Trgovina z živili, pijačami in tobaknimi izdelki	103,4	103,5	101,7	101,8
47.11 Nespecializirane prodajalne, pretežno z živili	103,4	n. p.	101,7	n. p.
47.2 Živila, pijače, tobakni izdelki v specializiranih prodajalnah	103,9	n. p.	101,4	n. p.
47.19+47.4+47.5+47.6+47.7+47.8+47.9 Trgovina z neživili, brez motornih goriv	102,8	102,6	100,8	100,7
47.19 Nespecializirane prodajalne, pretežno z neživili	100,8	n. p.	99,1	n. p.
47.73+47.74+47.75 Farmaceutski, medicinski, kozmetični in toaletni izdelki v specializiranih prodajalnah	104,0	n. p.	97,8	n. p.
47.51+47.71+47.72 Tekstil, oblačila, obutev in usnjeni izdelki v specializiranih prodajalnah	106,3	n. p.	106,1	n. p.
47.43+47.52+47.54+47.59+47.63 Pohištvo, gospodinjske naprave, gradbeni material, avdio in video zapisi v specializiranih prodajalnah	103,0	n. p.	102,6	n. p.
47.41+47.42+47.53+47.61+47.62+47.64+47.65+47.76+47.77+47.78 Računalniške, telekomunikacijske naprave, knjige, športna oprema, igrače ipd. v specializiranih prodajalnah	103,2	n. p.	100,9	n. p.
47.91 Trgovina na drobno po pošti ali po internetu	99,8	n. p.	99,6	n. p.
47.52+47.59 Trgovina s pohištvom, gradbenim materialom v specializiranih prodajalnah	100,4	n. p.	98,9	n. p.
47.43+47.54+47.63 Trgovina z gospodinjskimi napravami, avdio in video zapisi v specializiranih prodajalnah	110,9	n. p.	111,6	n. p.
47+45 Skupaj trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in popravila le-teh	102,4	n. p.	102,5	n. p.

Opomba: n. p. – ni podatka. Izločen vpliv koledarja.

Vir: Statistični urad RS, preračun TZS, december 2024.

P.G.

Indeksi prihodka trgovine v EU

Podatki Eurostata kažejo, da so se v EU nominalni prihodki v trgovini na drobno (G 47) v prvih devetih mesecih leta 2024 glede na enako obdobje lani povišali za 2,1 % (v Sloveniji so se povišali za 1,4 %), medtem ko v enakem obdobju realni indeksi, kjer je izločen vpliv inflacije, kažejo, da so realni prihodki v EU v trgovini na drobno narasli za 0,8 %, v Sloveniji pa so upadli za 0,4 %. Če izločimo prihodke v trgovini z motornimi gorivi je v EU prisotna rast prihodkov za 0,8 %, v Sloveniji znaša rast 1,3 %. V trgovini z

živili, pijačami in tobaknimi izdelki so prihodki v EU narasli za 0,2 %, v Sloveniji za 1,7 %. V trgovini z neživili brez motornih goriv so prihodki v EU zrasli za 1,3 %, medtem ko so v Sloveniji zrasli za 0,8 %. V trgovini z motornimi gorivi so prihodki v EU narasli za 0,5 %, v Sloveniji pa so upadli za 6,3 %. Primerjava s sosednjimi državami kaže na to, da izstopa Hrvaška, ki dosega visoke rasti prihodkov v letu 2024 glede na leto 2023.

P.G.

T – Informacije so pripravili: Mija Lapornik, Barbara Krivic, Nika Pečevnik, Tanja Rudolf, Primož Gorenc in Karmen Fortuna. Uporaba in objava podatkov (delno ali v celoti) je dovoljena le z navedbo vira. Odgovorna urednica: Karmen Fortuna. Lektoriranje: Karmen Fortuna. Izdajatelj »T-Infomacij« je Trgovinska zbornica Slovenije, Dunajska cesta 167, Ljubljana, tel.: 01 5898 212 ali 01 5898 213, e-naslov: info@tzslo.si, spletna stran: www.tzslo.si, TRR: SI56 0400 0027 8921 404 pri OTP banki d.d. V skladu z Zakonom o davku na dodano vrednost (UL RS, št. 13/11 – UPB, s spremembami in dopolnitvami) se za to publikacijo plačuje 5 % davek na dodano vrednost.

